

**Zpráva o situaci na krajském trhu
práce, o realizaci APZ v roce 2016
a strategie APZ pro rok 2017**

Obsah:

1. Zaměstnanost	2
1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje	2
1.2. Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)	2
2. Nezaměstnanost	4
2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2016	4
2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji	8
2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji	9
3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti	10
4. Cizinci na trhu práce kraje	14
5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2017	16
6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2016	17
6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2016	17
6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace	22
6.3. Projekty ESF (NIP, RIP, Záruky pro mladé, Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže)	25
6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2016	26
7. Cíle APZ pro rok 2017	27

1. Zaměstnanost

1.1. Celková situace v zaměstnanosti kraje

Zaměstnavatelé, zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31. 12. 2015	31. 12. 2016
Zaměstnavatelé		
zaměstnavatelé	15 309	15 260
Zaměstnanci a OSVČ		
zaměstnanci	286 453	288 439
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	53 048	52 517
celková zaměstnanost (zaměstnanci + OSVČ)	339 501	340 956

Z meziročního srovnání počtu zaměstnavatelů vyplývá, že navzdory zlepšující se ekonomické situaci v ČR i Ústeckém kraji došlo meziročně k poklesu počtu zaměstnavatelů v regionu o 49 na stávajících 15 260 subjektů. Zároveň meziročně ubylo 531 OSVČ, přičemž ke konci roku 2016 bylo v Ústeckém kraji evidováno 52 517 OSVČ. Největší zastoupení mají zaměstnavatelé dlouhodobě v okrese Teplice (2 538), následují okresy Ústí nad Labem (2 424), Děčín (2 336), Litoměřice (2 264), Most (2 121), Chomutov (1 990) a nejméně zaměstnavatelů opakovaně působí v okrese Louny (1 587).

U celkové zaměstnanosti se počet evidovaných pracujících navzdory poklesu počtu zaměstnavatelů i OSVČ nepatrně zvýšil, a to o 1 455 osob na stávajících 340 956 osob ke konci roku 2016. Přesto nárůst v oblasti zaměstnanosti příliš neodpovídá poklesu v oblasti nezaměstnanosti, kdy ÚP ČR meziročně eviduje v Ústeckém kraji o 6 250 uchazečů o zaměstnání méně. Nejvíce zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných tradičně pracuje či provozuje živnost v okrese Ústí nad Labem (101 303), následují okresy Teplice (48 978), Děčín (44 739), Litoměřice (41 073), Chomutov (39 644), Most (37 075) a Louny (28 144).

Na zastoupení velkých zaměstnavatelských subjektů se významnou měrou podílejí rozvojové a průmyslové zóny v Ústeckém kraji. V rámci monitorovacích návštěv bylo v průběhu roku 2016 zjištěno, že navštívení zaměstnavatelé mají většinou v úmyslu zaměstnance přijímat, popř. nahrazují či obměňují své stávající zaměstnance. Meziročně se také výrazně zvýšil počet nabízených pracovních míst a přetrvává tak pozitivní trend nastolený v předchozích obdobích.

1.2. Stručná charakteristika stavu a vývoje poptávky zaměstnavatelů po pracovní síle (volná pracovní místa)

Ve srovnání s předchozím rokem došlo celkově k významnému nárůstu o 2 036 volných pracovních míst na stávajících 7 634 ke konci roku 2016, přičemž v srpnu 2016 dosáhl počet nabízených míst v Ústeckém kraji historického maxima (8 092 VPM). Pokračuje tak vývoj započatý v předchozích obdobích, kdy situace v nabídce pracovních míst zrcadlově kopíruje celorepublikový vývoj nezaměstnanosti obecně.

Stupeň vzdělání	31. 12. 2015			31. 12. 2016		
	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	1 013	74	13,7	2 649	133	19,9
základní vzdělání	21 552	1 886	11,4	17 733	2 876	6,2
nižší střední vzdělání	38	270	0,1	33	290	0,1
nižší střední odborné	1 883	351	5,4	1 544	543	2,8
střední odborné s výučním listem	16 315	1 953	8,4	13 925	2 417	5,8
střední nebo střední odborné bez maturity i výučního listu	231	36	6,4	209	19	11,0
ÚSV	958	270	3,5	862	236	3,7
ÚSO s vyučením i maturitou	1 558	158	9,9	1 318	166	7,9
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	5 664	320	17,7	4 773	486	9,8
vyšší odborné vzdělání	199	53	3,8	187	89	2,1
bakalářské vzdělání	463	33	14,0	398	33	12,1
vysokoškolské	874	183	4,8	871	344	2,5
doktorské	30	11	2,7	26	2	13,0
celkem	50 778	5 598	9,1	44 528	7 634	5,8

Ve srovnání s předchozím rokem došlo celkově k významnému nárůstu o 2 036 volných pracovních míst na stávajících 7 634 ke konci roku 2016, přičemž v srpnu 2016 dosáhl počet nabízených míst v Ústeckém kraji historického maxima (8 092 VPM). Pokračuje tak vývoj započatý v předchozích obdobích, kdy situace v nabídce pracovních míst zrcadlově kopíruje vývoj nezaměstnanosti v ČR obecně.

Z hlediska počtu nabízených pracovních míst převládají ke konci roku, tak jako v minulých letech, místa pro vyučené uchazeče a uchazeče se základním vzděláním, která dohromady tvoří více než 82 % všech nabízených míst. V případě vyučených uchazečů se úplně neshoduje nabídka s poptávkou, kdy zaměstnavatelé poptávají především pracovníky do výroby (strojírenství, kovovýroba atd.), kteří jsou v evidenci uchazečů o zaměstnání zastoupeni minimálně. V roce 2016 došlo k výraznému nárůstu nabízených míst pro uchazeče se základním vzděláním, kdy zaměstnavatelé ve snaze obsadit nabízené pracovní pozice snižují ze svých požadavků v oblasti dosaženého vzdělání, a to především u dělnických profesí (operátor výroby, obsluha výrobní linky, montážní dělník atd.). Přesto je nabídka pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním značně zkreslena pracovními místy pouze pro osoby se zdravotním postižením, nebo pracovními místy, u kterých zaměstnavatel sice požaduje minimální vzdělání, ve skutečnosti se však jedná o pozice, na kterých se zaměstnanec bez určité kvalifikace popř. praxe neobejde (např. řidič v mezinárodní kamionové dopravě, obchodní zástupce apod.). Situace se pro uchazeče se základním vzděláním, i vzhledem k jejich počtu, příliš nezlepšuje a jedním z mála nástrojů pomoci těmto uchazečům zůstávají nadále veřejně prospěšné práce jako nástroj aktivní politiky zaměstnanosti (dále i APZ). Z hlediska počtu uchazečů na jedno pracovní místo jsou na tom nejlépe uchazeči s nižším středním vzděláním, nejhůře uchazeči bez vzdělání a neúplným základním vzděláním. Na jedno volné

pracovní místo k 31. 12. 2016 připadalo 5,8 uchazečů o zaměstnání, což je o 3,3 uchazečů méně než v roce 2015.

Volná místa jsou hlášena jak od velkých zaměstnavatelů, tak od středních a malých podniků. Mezi nejžádanější profese v rámci Ústeckého kraje patří ke konci roku 2016 pomocní pracovníci ve výrobě a montážní dělníci, svářeči, řezači plamenem a páječi, řidiči nákladních automobilů, tahačů a autobusů, svářeči, řezači plamenem a páječi, seřizovači a obsluha strojů, instalatéři, potrubáři, stavební zámečníci, klempíři, kuchaři vč. pomocných kuchařů, nástrojáři a příbuzní pracovníci, seřizovači a obsluha strojů, pracovníci ostrahy a strážníci, prodavači, zedníci, stavební dělníci, číšníci/servírky, operátoři telefonních panelů, lékaři, zubaři, zdravotní sestry, stavební a provozní elektrikáři, uklízeči, všeobecní administrativní pracovníci, mechanici a opraváři motorových vozidel, obchodní zástupci atd.

V roce 2017 lze v meziročním srovnání předpokládat stagnaci/mírný nárůst hlášených pracovních míst. V některých profesích je nadále znát nedostatek pracovníků i přesto, že uchazeči těchto profesí jsou dlouhodobě zastoupeni v evidenci ÚP v Ústeckém kraji.

2. Nezaměstnanost

2.1. Vývoj nezaměstnanosti v kraji v roce 2016

Ústecký kraj vykazuje v rámci ČR dlouhodobě nejvyšší nezaměstnanost. Vysoká nezaměstnanost je dána zánikem tradičního způsobu života vysídlených původních obyvatel kraje a následným jednostranným zaměřením na těžební, těžký a chemický průmysl. Po omezení těchto činností v 90. letech došlo v kraji prudkému nárůstu nezaměstnanosti. Důsledkem je nevyvážená vzdělanostní i sociální struktura obyvatel kraje. Téměř polovina nezaměstnaných má pouze základní vzdělání s minimálními pracovními návyky a jen velmi těžko se pro ně nachází na současném pracovním trhu uplatnění. Řada takovýchto uchazečů využívá také stávajícího sociálního systému, který je prakticky demotivuje k práci. Na sociálních dávkách dosáhnou tito uchazeči na finanční prostředky, které by nedokázali svými schopnostmi vydělat.

Příznivý vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji kopíroval v průběhu roku 2016 celorepublikové trendy, přičemž při vyjádření poklesu podílu nezaměstnaných je dokonce mírně předčil. Žádná významná regionální specifika nebyla zaznamenána a aktuální situace je především odrazem celkové situace na trhu práce, kde je významná poptávka pro pracovní síle, kterou Ústecký kraj v porovnání s dalšími kraji nabízí. V roce 2017 lze očekávat podobný vývoj s roky předchozími, ačkoliv v jeho průběhu bude pravděpodobně docházet k zpomalování tempa zlepšování.

Negativně se na nezaměstnanosti v regionu (především na Mostecku) v následujících letech projeví omezení těžby na dole ČSA, kde nedošlo k prolomení těžebních limitů. Při rovnoměrném rozložení propouštění zaměstnanců, by se za předpokladu zachování současných trendů mohl pracovní trh v Ústeckém kraji se vzniklou situací úspěšně vypořádat.

Nezaměstnaní, VPM a PN	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2015	31. 12. 2016	31. 12. 2015	31. 12. 2016
 evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	 50 778	 44 528	 25 854	 23 118
z toho dosažitelní	48 900	42 257	24 833	21 867
volná pracovní místa	5 598	7 634	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	9,07	5,83	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	8 513	8 674	4 560	4 620
podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu ve věku 15-64 let (v %)	8,91	7,79	9,28	8,27

V roce 2016 došlo k meziročnímu zlepšení situace na trhu práce v Ústeckém kraji. Počet evidovaných uchazečů v průběhu roku klesal z nejvyšší hodnoty v únoru (52 367) na nejnižší hodnotu v listopadu (43 717). V prosinci došlo k mírnému navýšení a k poslednímu dni roku bylo evidováno v Ústeckém kraji 44 528 uchazečů o zaměstnání, což bylo meziročně o 6 250 osob méně. Průměrný počet evidovaných uchazečů v roce 2016 byl 47 921 osob. Z celkového počtu bylo 23 118 žen, které tak tvořily 51,9 % všech uchazečů o zaměstnání. Meziročně se jedná o celkový pokles o 2 736 žen. Z hlediska počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání jsou na tom nejhůře okresy Most, Chomutov, Ústí n. L., Děčín. Nejméně uchazečů o zaměstnání evidují v okresech Teplice, Litoměřice a především Louny. U dosažitelných uchazečů o zaměstnání je situace obdobná. Nejvyšší počet dosažitelných uchazečů byl v únoru (50 431) a nejnižší v listopadu (41 388). K 31. 12. 2016 bylo evidováno 42 257 dosažitelných uchazečů, což meziročně znamená pokles o 6 643 osob. Ženy tvořily 51,7 % všech dosažitelných uchazečů a celkem jich bylo ke konci roku evidováno 21 867, což bylo o 2 966 méně než v roce předcházejícím.

S příchodem jarních měsíců bývá tradičně patrný zvýšený vliv sezónních prací, který v roce 2016 umocnily příznivé klimatické podmínky v průběhu zimy. V meziročním srovnání podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let klesl o 1,12 % a k 31. 12. 2016 činil 7,79 %. Ze všech sedmi okresů Ústeckého kraje je dlouhodobě nejvíce postižen nezaměstnaností okres Most, který patří mezi nejpostiženější regiony i v celorepublikovém měřítku (2. místo, 10,1 %). Těsně následuje okres Ústí n. L. (5. místo, 8,6 %) a další okresy, které patří také na přední příčky v rámci ČR. Nejlépe jsou na tom v celorepublikovém srovnání okresy Teplice (17. místo, 6,4 %) a Litoměřice (19. místo, 6,3 %).

Tok nezaměstnanosti	celkem			ženy		
	nově evidovaní	vyřazení	umístění	nově evidované	vyřazené	umístěné
za rok 2015	58 612	68 658	44 561	27 811	32 351	21 792
za rok 2016	56 110	62 360	39 188	26 735	29 471	18 793

V meziročním srovnání došlo k poklesu nově evidovaných, ale zároveň také k významnému poklesu vyřazených i umístěných uchazečů o zaměstnání. V průběhu roku se nově zaevidovalo 56 110 uchazečů a vyřazeno bylo 62 360 uchazečů,

z nichž 39 188 prokazatelně nastoupilo do zaměstnání. Tok nezaměstnanosti tak vykazuje očekávané zhoršení ve srovnání s rokem 2015. Největší aktivita na úřadech práce v Ústeckém kraji probíhala opakovaně v měsíci květnu.

Stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2015		31. 12. 2016		31. 12. 2015		31. 12. 2016	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání a neúplné základní vzdělání	1 013	2,0	2 649	5,9	437	1,7	1 220	5,3
základní vzdělání	21 552	42,4	17 733	39,8	10 847	41,9	9 271	40,1
nižší střední vzdělání	38	0,1	33	0,1	23	0,1	19	0,1
nižší střední odborné	1 883	3,7	1 544	3,5	795	3,1	707	3,1
střední odborné s výučním listem	16 315	32,1	13 925	31,3	7 690	29,7	6 598	28,5
střední nebo SO bez maturity i výučního listu	231	0,5	209	0,5	203	0,8	183	0,8
ÚSV	958	1,9	862	1,9	617	2,4	562	2,4
ÚSO s vyučením i maturitou	1 558	3,1	1 318	3,0	878	3,4	738	3,2
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	5 664	11,2	4 773	10,7	3 464	13,4	2 971	12,9
vyšší odborné vzdělání	199	0,4	187	0,4	152	0,6	146	0,6
bakalářské vzdělání	463	0,9	398	0,9	302	1,2	274	1,2
vysokoškolské	874	1,7	871	2,0	435	1,7	417	1,8
doktorské	30	0,1	26	0,1	11	0,0	12	0,1
celkem	50 778	100,0	44 528	100,0	25 854	100,0	23 118	100,0

Největší zastoupení v evidenci měli tradičně občané se základním vzděláním a vyučením, kteří dohromady tvoří 81 % všech uchazečů o zaměstnání. Lze předpokládat, že tento trend se nebude významně měnit ani nadále. V případě udržení příznivého ekonomického a hospodářského vývoje bude zastoupení těchto uchazečů na celkovém počtu naopak narůstat. Situace je vzhledem k poptávce ze strany zaměstnavatelů výrazně lepší pro vyučené, ačkoliv se možnosti uchazečů se základním vzděláním v roce 2016 výrazně zvýšily. Uchazeči se základním a bez vzdělání však nadále zůstávají nejproblémovější skupinou, která má stále nejvyšší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání a navzdory rostoucímu počtu nabízených pracovních míst jsou možnosti umístění této skupiny na trhu práce omezené. Doposud byly pro tuto skupinu osob využívány především veřejně prospěšné práce, což je vzhledem k počtu uchazečů se základním vzděláním i klesajícímu počtu míst na veřejně prospěšné práce nedostačující, a to i navzdory tomu, že se KrP Ústí n. L. snaží zajistit fluktuaci na těchto místech a aktivizovat tím větší množství evidovaných uchazečů. Zde však snaha ÚP ČR naráží na zájem zástupců obcí, kteří by rádi dokola protáčeli své osvědčené pracovníky. V roce 2016 došlo k výraznému snížení uchazečů o zaměstnání podpořených v rámci veřejně prospěšných prací, a to navzdory faktu, že byli uspokojováni prakticky všichni žadatelé. Do budoucna je potřeba hledat nové cesty

k řešení s důrazem na zvyšování kvalifikace uchazečů se základním vzděláním. Zkušenosti také ukazují, že případné odchylky mezi kvalifikačními požadavky a kvalifikací pracovní síly lze operativně řešit v rámci rekvalifikací. Přibližně 16 % evidovaných uchazečů o zaměstnání tvoří středoškoláci, kteří jsou poměrně snadno rekvalifikovatelnou skupinou s relativně vysokou úspěšností. Absolventi rekvalifikace mají poměrně dobré vyhlídky k získání zaměstnání, neboť v současné době je zájem ze strany zaměstnavatelů, i s případnou podporou nástrojů APZ či projektů EU, o tyto uchazeče zvýšený. Nejnižší zastoupení v evidenci mají opakovaně vysokoškoláci, kteří ke konci roku 2016 tvořili přibližně 3 % všech uchazečů o zaměstnání.

Věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2015		31. 12. 2016		31. 12. 2015		31. 12. 2016	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	2 133	4,2	1 960	4,4	990	3,8	965	4,2
20 - 24 let	5 198	10,3	3 999	9,0	2 208	8,5	1 790	7,7
25 - 29 let	5 265	10,4	4 493	10,1	2 484	9,6	2 238	9,7
30 - 34 let	5 513	10,9	4 664	10,5	2 901	11,2	2 504	10,8
35 - 39 let	6 304	12,4	5 236	11,8	3 478	13,5	2 958	12,8
40 - 44 let	6 342	12,5	5 554	12,5	3 643	14,1	3 238	14,0
45 - 49 let	5 498	10,8	4 785	10,7	3 156	12,2	2 724	11,8
50 - 54 let	5 651	11,1	5 197	11,7	3 044	11,8	2 820	12,2
55 - 59 let	6 271	12,3	5 659	12,7	3 310	12,8	3 018	13,1
nad 60 let	2 603	5,1	2 981	6,7	640	2,5	863	3,7
celkem	50 778	100,0	44 528	100,0	25 854	100,0	23 118	100,0

Mezi nejvíce zastoupenou věkovou skupinu patří uchazeči ve věku 50 - 59 let (24,4 % = nejvyšší meziroční nárůst jejich podílu o 1,0 %). Následují věkové skupiny 40 - 49 let (23,2 %), 30 - 39 let (22,3 %) a nejnižší zastoupení má věková skupina 20 - 29 let (20,6 %), což je způsobeno zvýšenou péčí pro tuto skupinu uchazečů, a to především díky projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS 2 Severozápad v Ústeckém kraji“ financovanému z prostředků EU. Obecně však lze tvrdit, že zastoupení jednotlivých věkových skupin je poměrně rovnoměrné.

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31. 12. 2015		31. 12. 2016		31. 12. 2015		31. 12. 2016	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	11 665	23,0	10 997	24,7	5 265	20,4	5 005	21,6
3 - 6 měsíců	6 952	13,7	6 597	14,8	3 553	13,7	3 494	15,1
6 - 9 měsíců	4 057	8,0	3 896	8,7	2 045	7,9	2 017	8,7
9 - 12 měsíců	3 015	5,9	2 949	6,6	1 534	5,9	1 511	6,5
12 - 24 měsíců	7 026	13,8	5 840	13,1	3 759	14,5	3 143	13,6
nad 24 měsíců	18 063	35,6	14 249	32,0	9 698	37,5	7 948	34,4
celkem	50 778	100,0	44 528	100,0	25 854	100,0	23 118	100,0

K 31. 12. 2016 se snížily absolutní počty uchazečů ve všech kategoriích dle délky evidence. Díky úspěšnému zacílení na tuto skupinu se však především podařilo snížit podíl uchazečů v evidenci s dobou delší než 12 měsíců, kdy došlo k meziročnímu poklesu o 4,3 % na stávajících 45,1 %. Příznivě se na tomto vývoji projevilo ožívání ekonomiky, které je spojené s růstem objemu výroby a služeb, vytvářením nových pracovních míst a přijímáním nových pracovníků, a také větší důraz na kontrolní mechanismy v případě vyplácení nepojistných sociálních dávek popř. zpřísnění jejich vyplácení a v neposlední řadě zacílená podpora v rámci nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. ÚP ČR může této skupině pomoci zvýšenou péčí při získávání zaměstnávání a tlakem na aktivizaci dlouhodobě nezaměstnaných.

Růst podílu uchazečů o zaměstnání evidovaných méně než 12 měsíce, především pak v kategoriích do 6 měsíců, lze v dané situaci považovat za žádoucí, neboť do této kategorie spadají především uchazeči postižení frikční nezaměstnaností, u nichž je předpoklad nalezení nového zaměstnání v krátkém časovém horizontu.

2.2. Hlavní příčiny nezaměstnanosti v kraji

Mezi hlavní příčiny a charakterizující faktory, které nepříznivě ovlivňují vývoj nezaměstnanosti v Ústeckém kraji, patří:

- silné zaměření ekonomiky na stagnující průmyslová odvětví s materiálovou náročností,
- koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje a malý počet dlouhodobě prosperujících středních a malých podniků,
- horší dopravní obslužnost v některých odlehlých lokalitách kraje (zvýšení dopravních tarifů, snížení počtu dopravních spojů),
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním,
- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje (chybějící regionální univerzity) spojený s jejich exodem do Prahy či zahraničí,
- pověst regionu spojená s nízkou atraktivitou,
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva,
- vysoká kriminalita a výskyt sociálně-patologických jevů,
- existence sociálně vyloučených lokalit a vysoké zastoupení nezaměstnaných v těchto lokalitách,
- ztráta základních pracovních návyků a nezájem o zvyšování vlastního vzdělání či kvalifikace u vybrané části obyvatelstva,
- nevhodná skladba učňovských a studijních programů, které často chrlí absolventy, kteří jsou na současném trhu práce nepotřební či dokonce nepoužitelní,
- nesoulad mezi kvalifikačními požadavky zaměstnavatelů a dosaženým vzděláním či praxí uchazečů o zaměstnání,
- častý požadavek na směnný provoz ze strany zaměstnavatelů,
- chování zaměstnavatelů při přijímání zaměstnanců, uzavírání krátkodobých smluv (dohody o provedení práce, pracovní činnosti, pracovní poměry na dobu určitou),
- špatná pověst vybraných zaměstnavatelů, neochota zaměstnanců nastupovat k těmto zaměstnavatelům,

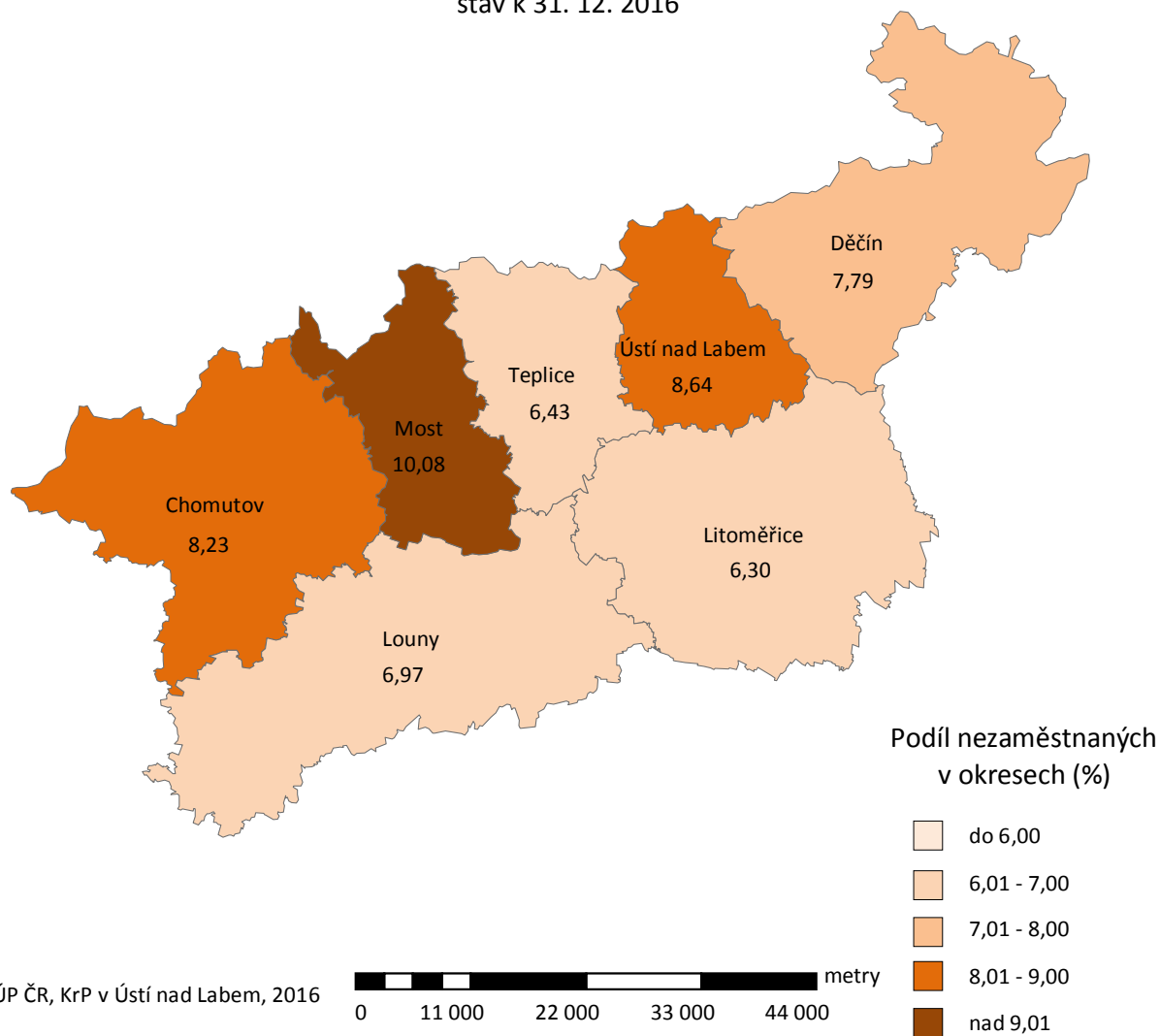

- vysoká fluktuace zaměstnanců u vybraných profesí, často spojená s nízkou mzdovou hladinou u těchto profesí,
- nízké mzdy v porovnání se systémem poskytování nepojistných sociálních dávek suplující u mnohých uchazečů o zaměstnání základní příjmy k zajištění životního standardu,
- vysoká zadluženost některých uchazečů o zaměstnání spojená s hrozbou exekučního zabavení majetku a obstavením bankovního účtu.

2.3. Územní rozložení registrované nezaměstnanosti v kraji

Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15-64 let

okresy Ústeckého kraje
stav k 31. 12. 2016

3. Charakteristika problémových skupin na krajském trhu práce a problémových regionů kraje z hlediska rozvoje zaměstnanosti

Problémovým skupinám uchazečů o zaměstnání ÚP ČR věnuje zvýšenou péči vzhledem k jejich snížené možnosti uplatnění na trhu práce. Mezi ohrožené uchazeče o zaměstnání byly v roce 2016 zařazeny především osoby dlouhodobě (déle než 12 měsíců) vedené v evidenci, osoby se zdravotním postižením vč. zdravotně znevýhodněných, osoby se základním vzděláním či bez vzdělání, absolventi škol a mladiství bez praxe, osoby do 30 let a nad 50 let věku, osoby pečující o dítě do 10 let věku a osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením.

Osoby se zdravotním postižením

Osoby se zdravotním postižením (dále i ZP) mají omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou také často zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP je jejich nižší produktivita práce a častější nemocnost. Jejich zdravotní problémy často souvisí s výkonem jejich profese. Jsou proto vyloučeni z pracovního procesu nejen ze zdravotních důvodů, ale i kvůli omezení z hlediska vzdělání a praxe v jiných oborech a činnostech. U řady uchazečů se ZP také dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Začlenění na trh práce ztěžuje i nízká úroveň odborné kvalifikace, relativně nízká motivace k získání zaměstnání ze strany těchto uchazečů, o poradenské aktivity nebo pracovní rehabilitace. Pozitivně se na zvyšování zaměstnanosti osob se ZP projevuje i uplatňování nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (podpora chráněných pracovních míst vč. OSVČ či refundace mzdových nákladů dle § 78 ZoZ), jejichž prostřednictvím ÚP ČR podporuje začleňování osob se ZP do pracovního procesu.

osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31. 12. 2015	31. 12. 2016	31. 12. 2015	31. 12. 2016
celkem	6 716	6 446	3 507	3 348
podíl na celkovém počtu uchazečů	13,2	14,5	13,6	14,5
z toho: plně invalidní	2	1	2	0
částečně invalidní	76	2	34	1
os. invalidní - I. stupeň (§39/2a)	4 103	3 889	2 206	2 085
os. invalidní - II. stupeň (§39/2b)	1 731	1 678	810	768
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c)	11	9	5	5
os. invalidní - III. stupeň (§39/2c, §39/4f)	27	26	11	9
os. zdravotně znevýhodněné	766	841	439	480

K 31. 12. 2016 bylo v Ústeckém kraji evidováno 6 446 osob se ZP, což je v absolutním vyjádření meziroční pokles o 270 osob. Podíl těchto osob se však meziročně zvýšil o 1,3 % a ke konci roku činil 14,5 % všech evidovaných uchazečů o zaměstnání. Mezi uchazeči je ke konci roku 2016 evidováno 3 348 žen se ZP, což značí meziroční pokles o 159 osob. Ženy tak tvoří 51,9 % všech evidovaných uchazečů se ZP, přičemž jejich podíl se meziročně snížil o 0,3 %.

Dlouhodobě evidovaní

Tato skupina patří mezi největší problémy, se kterými se na ÚP ČR v současné době potýkají. Tuto skupinu však nelze hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z ostatních skupin. Lze však říci, že v ní převažují občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním či bez vzdělání, s věkem nad 50 let, špatnou pracovní morálkou, osoby se záznamem v rejstříku trestů, zdravotním handicapem, bez motivace nebo řadící se do skupiny sociálně slabých, a to hlavně vlastním přístupem k odpovědnosti. U dlouhodobě nezaměstnaných se pak snižuje aktivita, narušuje vnímání času a nezaměstnaný upadá do apatie, která znesnadňuje nalezení sebeuplatnění na pracovním trhu. Pro zaměstnavatele se tak stávají rizikovou pracovní silou, před níž upřednostní osoby, které nebyly bez práce tak dlouhou dobu. Zároveň se lze důvodně domnívat, že část uchazečů o zaměstnání s evidencí delší než 12 měsíců zájem o zprostředkování zaměstnání pouze předstírá z důvodu pobírání nepojistných sociálních dávek či hrazení zdravotního pojištění a jsou zaměstnaní tzv. „na černo“.

Osoby s nízkou kvalifikací či bez kvalifikace

Tito lidé jsou nejvíce ohroženi dlouhodobou nezaměstnaností, ačkoliv jejich počet se meziročně snížil o 2 183 na 20 382 osob. Podíl na celkovém počtu uchazečů se však zvýšil o 1,3 % a ke konci roku 2015 činil 45,7 %, přičemž přibližně 51,5 % celkového počtu tvoří ženy. Obvyklým nástrojem, který umožňuje této skupině bezproblémové uplatnění na trhu práce, jsou veřejně prospěšné práce. Dalším nástrojem, podporujícím uplatnění na trhu práce zůstávají rekvalifikace. Pokud se týká občanů s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce i nadále jsou v odboru zprostředkování a poradenství seznamováni s nabídkou rekvalifikačních kurzů. Problematické je tuto skupinu k rekvalifikacím i k nástupu do zaměstnání motivovat, neboť pracovní místa pro tyto občany jsou často spojená s nízkým finančním ohodnocením. Zároveň však platí, že v roce 2016 docházelo k opakovanému navyšování volných pracovních míst pro uchazeče se základním vzděláním a tito tak mají možnost širšího pracovního uplatnění, především jako obsluha strojů a zařízení, operátoři výroby, montážní a manipulační dělníci apod.

Absolventi škol a mladiství

Absolventi škol a zejména mladiství tvoří na trhu práce jednu z problémových skupin, ačkoliv jejich počet i podíl od roku 2014 klesá, a to díky zacílení nástrojů APZ. V současné době lze tvrdit, že absolventi jsou ve srovnání s ostatními problémovými skupinami tou nejméně ohroženou. Realizace regionálních individuálních projektů („Odborná praxe pro mladé do 30 let v Ústeckém kraji“ v minulosti a „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“ v současnosti) určených pro mladé uchazeče o zaměstnání s minimem pracovních zkušeností se příznivě promítla do jejich počtů v evidenci ÚP ČR, KrP Ústí n. L. Ke konci roku bylo celkem evidováno 1 891 absolventů a mladistvých, což znamená meziroční pokles o 243 osob. Absolventi a mladiství tak tvořili 4,2 % všech uchazečů o zaměstnání, přičemž zde byla nepatrná převaha žen, které tvořily 50,4 %.

Do skupiny mladistvých spadají osoby ve věku do 18 let, jejichž počet se dlouhodobě příliš nemění a zůstávají tak nadále problémovou skupinou, která jako

jedna z mála zaznamenala meziroční nárůst o 73 osob, kdy k 31. 12. 2016 bylo v Ústeckém kraji evidováno 805 mladistvých. Největším problémem mladistvých s uplatněním na trhu práce je zejména jejich nedostatečné, v tomto případě pouze základní či nižší vzdělání. Tito lidé nemají žádnou odbornost a ve většině případů nezískali ani žádné praktické dovednosti, čímž se stávají pro zaměstnavatele nezajímavými. Mladiství jsou především motivováni k návratu do vzdělávacího systému či zapojení do projektů ESF, které umožňují individuální práci s účastníky.

Ke konci roku 2016 bylo evidováno v Ústeckém kraji 1 089 absolventů, což v meziročním srovnání znamená pokles o 315 osob. Počet absolventů se pohybuje v ročních sezónních vlnách, kdy minima dosahuje v období před letními prázdninami a prudký nárůst je pak zaznamenán v prvním měsíci nového školního roku, kdy se evidují absolventi, kteří nenalezli na trhu práce vhodné uplatnění či z různých důvodů nepokračovali v dalším vzdělávání. Vývoj počtu volných pracovních míst pro absolventy je příznivější než u skupiny mladistvých a v současné době je možné zaznamenat rostoucí zájem zaměstnavatelů o zaměstnávání absolventů. Uplatnění absolventů závisí především na celkové ekonomické, politické i sociálně-demografické situaci v zemi, na celkové nezaměstnanosti, ale také vzdělávací nabídce, možnostech a aktivitách regionu. Nejčastější příčinou nezaměstnanosti absolventů je obecně známá nedostatečná odborná praxe. Další významnou příčinou jsou vysoké počty absolventů určitých oborů a naproti tomu malý zájem ze strany zaměstnavatelů o tyto absolventy. Na trhu práce se snáze uplatňují úspěšní absolventi středních odborných škol a středních odborných učilišť, kteří při studiu nabyli konkrétní odbornosti a v některých případech i praxi. Hůře jsou na tom absolventi, kteří mají všeobecné vzdělání a z různých důvodů nepokračují v dalším, odborném vzdělávání. Nejméně ohroženou skupinou z pohledu vzdělání jsou absolventi vyšších odborných a vysokých škol, jejichž počet je ve srovnání s výše uvedenými skupinami mizivý a velké procento těchto absolventů nachází uplatnění na trhu práce v poměrně krátkém časovém horizontu.

Osoby ve věku do 30 let a nad 50 let

Uchazeči o zaměstnání ve věku do 30 let patří do skupiny těch, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání vč. podpory v rámci nástrojů APZ, ačkoliv statisticky mezi nejvíce ohrožené kategorie nepatří. K 31. 12. 2016 bylo v kraji evidováno 10 452 uchazečů ve věku do 30 let, což bylo o 2 144 méně než před rokem. Z uvedeného počtu bylo 47,8 % žen a podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání tvořil ke konci roku 23,5 %.

To úplně neplatí v případě uchazečů ve věku nad 50 let a především pak nad 55 let, kteří jsou dohromady nejvíce zastoupenou věkovou skupinou v evidenci ÚP ČR, KrP Ústí n. L. Osoby z těchto věkových skupin mohou nabídnout pracovní zkušenosti a návyky i přesto, že pro některé zaměstnavatele to mohou být pracovní návyky „negativně zaběhlé“. Vzhledem k blížícímu se starobnímu důchodu se dá předpokládat i nižší schopnost učit se novým věcem a zhoršující se zdravotní stav, který koreluje s věkem a délkou evidence. K 31. 12. 2016 bylo v Ústeckém kraji evidováno 13 837 uchazečů ve věku nad 50 let, což meziročně znamená pokles o 688 osob. Z uvedeného počtu bylo 48,4 % žen a podíl osob nad 50 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 31,1 %.

Osoby pečující o děti do 15 let věku dítěte

Výraznému zvýšení zaměstnanosti těchto uchazečů dlouhodobě brání nízký počet jednosměnných pracovních míst a chybějící možnost zabezpečit péči o děti formou finančně nenáročných služeb, či v rámci rodin. Rodiče vracející se z mateřské dovolené zaměstnavatelé přirovnávají k absolventům. Navíc se obávají časté nemocnosti dětí a s tím spojené absence rodiče na pracovišti. Nedostupným se často stává i nábor do velkých firem převážně na průmyslových zónách, které realizují výrobu či montáž ve dvou až třisměnném provozu. Zároveň však v dnešní době platí, že kreativní zaměstnavatelé si dokáží se vzniklou situací poradit, např. formou zřízení „školky“ pro děti vlastních zaměstnanců.

K 31. 12. 2016 bylo v evidenci ÚP ČR, KrP Ústí n. L. vedeno 8 267 osob pečujících o děti do 15 let věku, což znamená meziroční nárůst o 371 osob. Z uvedeného počtu bylo 89,2 % žen a podíl osob pečujících o dítě do 15 let na celkovém počtu tvořil ke konci roku 18,6 %. V současnosti je v kraji realizován regionální individuální projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“ určený mj. právě pro osoby vracející se na trh práce po rodičovské dovolené, který je ze strany zaměstnavatelů i uchazečů o zaměstnání často vyhledáván. Možnosti projektu vč. počtu podpořených osob jsou ale omezené.

Osoby ohrožené sociálním vyloučením

Mezi osoby, u kterých by mohlo setrváním v dlouhodobé nezaměstnanosti dojít k ohrožení sociálním vyloučením, typicky patří občané po návratu výkonu trestu odnětí svobody nebo uchazeči ze sociálně vyloučených lokalit. Takovému uchazečům je třeba věnovat zvýšenou péči i v případě, že nespádají do žádné z výše uvedených kategorií.

Mezi problémové mikroregiony Ústeckého kraje jsou zahrnuty oblasti objektivně znevýhodněné proti okolním lokalitám.

Litvínov a okolí

Tento mikroregion tvoří hlavně druhé největší město okresu Litvínov, menší města Meziboří a Lom a okolní obce. V tomto mikroregionu je soustředěno několik významných zaměstnavatelů celookresního významu vč. UNIPETROL RPA, s.r.o.. Převažující část ekonomicky aktivního obyvatelstva pracuje v chemickém průmyslu. I přes přítomnost významných zaměstnavatelů je mnoho obcí zasaženo vysokou nezaměstnaností a podíl nezaměstnaných v regionu činil 10,3 %. V čele pomyslného žebříčku stojí Litvínov, kde podíl nezaměstnaných ke konci roku dosáhl 11,3 %.

Most a okolí

V tomto mikroregionu dominuje město Most a dále jsou zde obce, které tvoří předměstí města a jsou s ním velice úzce provázány. Podíl nezaměstnaných ke konci roku přesáhl 9,9 %, přičemž ve městě most činil 10,0 % a v obci Obrnice dokonce 17,3 %. Lidé žijící v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a dramatickým snížením počtu pracovníků v zemědělství. V současné době nachází lidé z tohoto mikroregionu uplatnění u zaměstnavatelů, kteří podnikají v průmyslové zóně Joseph. Kvalifikační struktura uchazečů o zaměstnání je buď nedostatečná (1/2 uchazečů v Mostě má základní

vzdělání), nebo svým zaměřením neodpovídá potřebám zaměstnavatelů. Ze strany zaměstnavatelů je o tyto uchazeče minimální zájem, jelikož nedisponují potřebnými znalostmi a dovednostmi. Situaci často komplikuje i skutečnost, že tato skupina uchazečů o zaměstnání projevuje minimální zájem o zvýšení kvalifikace, ať už formou rekvalifikace či dalším studiem.

Charakteristickým pro obce mosteckého venkova je menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Obec Obrnice dlouhodobě vykazuje jeden z nejvyšších podílů nezaměstnaných v okrese Most i v rámci celého Ústeckého kraje. Meziročně zde došlo k nárůstu o 0,4 %, což je pro rok 2016 jev zcela ojedinělý. V současné době nachází lidé z tohoto mikroregionu uplatnění ve firmách, které podnikají přímo zde, tak i v rámci celého okresu. Situaci mírně komplikuje ne právě nejlepší situace v dopravní obslužnosti. Jedněmi z hlavních příčin vysoké nezaměstnanosti v Obrnicích jsou vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání a délka evidence. Z celkového počtu nezaměstnaných je 75 % se základním vzděláním a zároveň zde žije 52 % uchazečů s evidencí delší než 12 měsíců. Limitující je i minimální nabídka zaměstnání v obci a jejím okolí.

Trmice

Městem s nejvyšším podílem nezaměstnaných na obyvatelstvu ve věku 15 - 64 let jsou, navzdory meziročnímu poklesu o 4,4 %, Trmice na Ústecku, kde hodnota ke konci roku 2016 dosáhla 13,2 %. Příznivě se tak nejspíš projevuje bezprostřední přítomnost nejvýznamnější průmyslové zóny okresu s řadou středních i velkých zaměstnavatelů a aktuálně širokou nabídkou volných pracovních míst. Největším problémem této lokality i nadále zůstává vzdělanostní složení obyvatelstva a sociální vyloučenost několika městských částí.

Úštěcko

Úštěk a okolí dlouhodobě patří mezi oblasti, kde vzhledem k úrodnosti země převládala hlavně zemědělská výroba a pěstování chmele. Zdejší obyvatelstvo není moc kvalifikované a nemělo potřebu se více vzdělávat, než byla povinná docházka. Úštěk s podílem nezaměstnaných 10,6 % patří města s nejvyšší nezaměstnaností v rámci Ústeckého kraje. Na místní situaci se také podílí absence větších zaměstnavatelů i dojezdová vzdálenost do větších měst, která je okolo 20 km.

4. Cizinci na trhu práce kraje

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31. 12. 2015	31. 12. 2016
zaměstnaní s pracovním povolením	129	122
informace o zaměstnání - cizinci z tzv. „třetích zemí“	2 182	2 664
Informace o zaměstnání - občané EU, EHP a Švýcarska	4 733	6 768
zelené karty	19	9
modré karty	0	0
zaměstnanecké karty	261	378
celkem	7 324	9 941

Po vstupu ČR do EU se zahraniční občané rozdělili do 2 základních kategorií, a to na občany Evropské unie a Evropského hospodářského prostoru, kteří mají volný přístup na český trh práce bez nutnosti povolení k zaměstnání, a ostatní cizince, tj. občany „třetích zemí“, kteří i nadále musí žádat o povolení k zaměstnání, pokud nesplňují některou ze zákonem povolených výjimek. Změnou zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a zákona 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, došlo ke změně vyřizování žádostí k povolení pobytu a práci pro státní příslušníky třetích zemí. Agendu vydávání povolení zaměstnání převzal od účinnosti zákona č. 101/2014 Sb., tj. od 24. 7. 2014, OAMP MV ČR a ÚP ČR tak ubyl počet povolení k zaměstnání a prodlužování povolení k zaměstnání.

K 31. 12. 2016 pracovalo v Ústeckém kraji celkem 9 941 občanů EU/EHP + Švýcarska a cizinců. Z meziročního srovnání údajů zaměstnávání cizích státních příslušníků vyplývá, že došlo k celkovému nárůstu o 2 617 osob, který se týkal především informačních a zaměstnaneckých karet. Nejvyšší zaměstnanost cizinců v kraji je v okrese Litoměřice (2 131), následují okresy Louny (2 019), Chomutov (1 538), Ústí n. L. (1 455), Teplice (1 146), Most (1 101) a nejnižší zaměstnanost cizinců je v okrese Děčín (551).

Z celkového počtu zaměstnaných cizinců jich k 31. 12. 2016 pracovalo na základě povolení k zaměstnání 122, což znamená meziroční pokles o 7 cizinců. Pokračuje trend nastolený při povolování práce cizím státním příslušníkům, kdy ÚP ČR, KrP Ústí n. L. dlouhodobě usiluje o přednostní obsazování volných pracovních míst evidovanými uchazeči z ČR. Občané cizích států získávají pracovní povolení na území Ústeckého kraje především při pokrytí profesní poptávky firem, kterou není možné z řad evidovaných uchazečů o zaměstnání uspokojit. Rozhodnutí o povolení k zaměstnání cizích státních příslušníků vydaná ÚP ČR mají časově omezenou platnost a v roce 2016 se vydávala či prodlužovala maximálně na dobu 2 let. Zpřísněná opatření napomáhají nelegálnímu zaměstnání cizinců, což je přetrvávající problém české ekonomiky. Odhad počtu takto pracujících cizinců v Ústeckém kraji je velmi problematický a je z velké části ovlivňován momentálními potřebami a zakázkami vybraných zaměstnavatelů. Nejvíce cizinců pracujících v Ústeckém kraji v roce 2016 na základě povolení k zaměstnání pocházelo z Japonska či Ukrajiny. Největší množství cizinců aktuálně pracuje jako vedoucí či řídicí pracovníci, odborníci či specialisté ve zpracovatelském průmyslu v oblasti průmyslových zón na Lounsku (vyslání zahraničním zaměstnavatelem z Japonska či Koreje), baliči ovoce a zeleniny (3 směnný provoz v chladných halách) či lékaři.

Dále bylo ke konci sledovaného roku zaevidováno 6 768 informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska, což činí meziroční nárůst o 2 035 osob. U těchto občanů, kteří mají povolen volný vstup na místní pracovní trh, je cílem pouze zmapovat jejich počet. Nejvyšší počet informačních karet evidují v okrese Louny (1 778), následují okresy Litoměřice (1 512), Chomutov (1 039), Ústí n. L. (914), Most (720), Teplice (517) a nejnižší zaměstnanost cizinců je v okrese Děčín (288). Nejpočetnější skupinu dlouhodobě tvoří Slováci, Rumuni a Bulhaři. Nejčastěji pracují převážně jako sezónní pracovníci v zemědělství (chmelařství, ovocnářství apod.), výrobě (montážní, manipulační či pomocní dělníci aj.) či stavebnictví (zedníci, nekvalifikovaní stavební dělníci atd.).

Počet informačních karet cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání, bylo k 31. 12. 2016 v kraji 2 664, což značí meziroční nárůst o 482 osob. Do této

skupiny se postupně přelévají cizinci, kteří v minulosti potřebovali povolení k zaměstnání. Po získání povolení k trvalému pobytu již mohou pracovat v ČR pouze na základě informační karty a nemusí tak absolvovat schvalovací proces o vydání povolení k zaměstnání. V roce 2016 takto pracovalo v Ústeckém kraji nejvíce občanů Ukrajiny, Vietnamu, Ruska, a to především v zemědělství, stavebnictví a výrobě.

K 31. 12. 2016 pracovalo v Ústeckém kraji 9 cizinců na základě končící platnosti zelené karty, tj. o 10 méně než v předchozím roce 2015, přičemž převážná většina z nich byla občany Ukrajiny. S platností od 24. 6. 2014 již není možné žádat o zelenou kartu. Tento typ povolení byl nahrazen tzv. zaměstnaneckou kartou, která slučuje povolení k zaměstnání a povolení k pobytu v jeden doklad. Zároveň od zavedení používání modrých karet k 1. 1. 2011 nebyla v kraji vystavena žádná takováto karta.

Zaměstnaneckou kartu vydává Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím Odboru migrační a azylové politiky. Ke konci roku 2016 bylo v Ústeckém kraji vydáno 378 zaměstnaneckých karet, což je meziroční nárůst o 117 karet, přičemž některé okresy zaznamenaly i 100% nárůst podaných žádostí o zaměstnaneckou duální kartu. Nejvyšší počet cizinců pracujících na základě zaměstnanecké karty působí v okrese Litoměřice (179), následují okresy Teplice (64), Chomutov (39), Most (29), Ústí n. L. (28), Děčín (24) a Louny (15). Nejčastěji se jedná o občany Ukrajiny působící v textilní průmyslu, strojírenství či zdravotnictví.

Cizinci zde dlouhodobě vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem, nejčastěji z důvodů fyzické či časové náročnosti, pro nedostatečné finanční ohodnocení nebo zatím nedokáží cizince plnohodnotně zastoupit či nahradit. Cizinci pracují v profesích, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou, tj. ve stavebnictví, strojírenství, zemědělství, gastronomii atd. Nadále ze strany zaměstnavatelů platí argumenty vyšší produktivity práce, lepší morálky, ochota práce přesčas, minimální absence a neposlední řadě výše mzdy, kdy se manuální zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k úrovni sociálních dávek „ekonomické“. U vysoce kvalifikovaných profesí (lékař, řídicí pracovník, specialista) potom také nedostatek zájemců splňujících požadované kvalifikační předpoklady, znalosti či dovednosti.

5. Prognóza vývoje trhu práce na rok 2017

Ekonomická situace v ČR a v okolních státech se vyvíjí stále velmi příznivě a zatím nic nenasvědčuje tomu, že by mělo dojít k zastavení hospodářského růstu. Vzhledem k tomu lze očekávat, že i v roce 2017 bude situace na trhu práce příznivá. Dá se očekávat přetrvávající poptávka po pracovní síle, a tudíž dostatečná nabídka volných pracovních míst. S příchodem dalších nových investorů, kteří v letošním roce zahájí svou činnost, bude tlak na dostatek kvalitní pracovní síly ještě větší.

Tato situace se zákonitě projeví i na ÚP ČR, kde lze předpokládat zvýšenou poptávku zaměstnavatelů po uchazečích o zaměstnání. Jednání se zaměstnavateli probíhají kontinuálně a ÚP ČR se snaží v rámci svých zákonných možností, připravit pro zaměstnavatele co nejlepší nabídku kvalitních zaměstnanců. Bohužel, snaha v některých případech naráží a bude narážet na velmi obtížné umístování některých uchazečů na trh práce, a to zejména kvůli kumulaci handicapů. Některé handicapy

Ize odstranit (vzdělání, dovednosti), některé nikoliv (zdravotní stav, sociální situace). Situaci navíc často komplikuje zadluženost klientů a hrozba exekuce v případě, že by měli příjem. Nicméně ÚP ČR bude dělat vše pro to, aby zaměstnavatele uspokojil v maximální možné míře. Zatím není jasné, zda a kdy zasáhne do vývoje na trhu práce avizované snižování počtu zaměstnanců těžebních společností v souvislosti s územně-ekologickými limity těžby. ÚP ČR, KrP Ústí n. L. se již nyní na tuto situaci připravuje s cílem minimalizovat negativní dopad na trh práce.

Z hlediska skladby uchazečů o zaměstnání budou nejpostiženější skupinou lidé s kumulací handicapů (většinou nízké vzdělání + špatný zdravotní stav), kteří velice obtížně shánějí uplatnění na trhu práce. Stále problematickou bude i skupina dlouhodobě evidovaných uchazečů. Jejich situaci se bude snažit řešit v rámci aktivní politiky zaměstnanosti.

V rámci APZ budou určitě i nadále patřit mezi nejžádanější nástroje veřejně prospěšné práce a vyhrazená společensky účelná pracovní místa, která budou v tomto roce přednostně financována z prostředků OP Zaměstnanost. Rozpočet na APZ bude pro rok 2017 naplněn a umožní využívat nástrojů APZ v hojně míře ke skutečně aktivnímu ovlivňování trhu práce.

Ústecký kraj je regionem s dlouhodobě nejvyšším podílem nezaměstnaných v rámci ČR a lze očekávat, že i přes příznivý vývoj si tento primát i nadále udrží, ačkoliv Moravskoslezský kraj se začíná velmi přibližovat. Absolutní počet i podíl nezaměstnaných by měl v roce 2017 dále klesat. Tak jako v letech předchozích bude vývoj nezaměstnanosti ovlivňován sezónními vlivy, mezi které patří např. pokles nezaměstnanosti v průběhu jarních měsíců spojený s nastartováním sezónních prací v zemědělství či stavebnictví, zvýšený pohyb uchazečů o zaměstnání vč. absolventů spojený se zvýšenou aktivitou po skončení letních prázdnin atd.

6. Realizace aktivní politiky zaměstnanosti v roce 2016

6.1. Realizace jednotlivých nástrojů APZ v roce 2016

Realizace APZ v roce 2016 probíhala standardním způsobem za využití klasických nástrojů APZ. Bylo využito především finančních prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím operačních programů a prostředků ze státního rozpočtu ČR. Realizace APZ byla zaměřena na cílové skupiny osob, které jsou nejvíce ohroženy na trhu práce. Jednalo se zejména o:

- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 12 měsíců,
- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 3 měsíce, kterým je vzhledem k jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let, osoby nad 50 let) či péče o dítě věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání,
- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 3 měsíce, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,
- fyzické osoby, které jsou vedeny v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 3 měsíce, jímž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného

- vážného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce, např. ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvání v dlouhodobé nezaměstnanosti,
- fyzické osoby, které budou vykonávat činnost asistenta prevence kriminality nebo jejichž evidence bezprostředně navazuje na ukončení výkonu trestu odnětí svobody.

Přehled APZ od počátku roku do 31. 12. 2016

Nástroj APZ	počet vytvořených míst	počet umístěných uchazečů (příp. podpořených zaměstnanců)	z toho OZP	vyplacené finanční prostředky
VPP	1 507	1 536	174	97 458 343
SÚPM zřízená zaměstnavatelem	0	0	0	0
SÚPM vyhrazená zaměstnavatelem	651	620	68	37 839 049
SÚPM - SVČ zřízená UoZ	144	144	5	8 672 917
CHPM zřízená zaměstnavatelem	157	268	268	11 796 341
CHPM - SVČ osob se ZP	4	4	4	408 278
CHPM, CHPM SVČ - provoz	-	14	14	428 778
příspěvek na zapracování	-	0	0	0
překlenovací příspěvek	-	7	1	128 919
rekvalifikace (bez zvolených)	-	0	0	5 563 972
zvolené rekvalifikace	-	202	17	
poradenské činnosti	-	-	-	439 099
pracovní rehabilitace	-	16	16	32 966
regionální mobilita - příspěvek na dojíždku	-	75	13	212 708
APZ jinde neuvedená	0	0	0	1 365 043
celkem národní APZ	2 463	2 886	580	164 346 413
VPP NIP	1 173	1 713	229	375 277 510
SÚPM NIP vyhrazená	2 415	2 419	227	474 682 146
rekvalifikace NIP (bez zvolených)	-	631	41	13 012 094
zvolené rekvalifikace NIP	-	692	51	
poradenské činnosti NIP	-	-	-	0
pracovní rehabilitace NIP	-	0	0	0
EURES II, EURES-T TriRegio	-	119	-	326 994
POVEZ II	-	1 237	-	8 925 305
RIP OPZ (bez záruk pro mladé)	223	263	11	9 570 443
Záruky pro mladé	0	0	0	0
Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže	803	781	13	33 720 869
Soutěžní/grantové projekty ESF	0	0	0	0
celkem ESF	4 614	7 855	572	915 515 361
celkem nár. APZ + ESF	7 077	10 741	1 152	1 079 861 774

Z pohledu počtu umístěných uchazečů o zaměstnání na trh práce, ale i z pohledu výše vynaložených finančních prostředků na realizaci APZ, byl rok 2016 spíše úsporný, když v rámci nástrojů VPP a SÚPM vyhrazených došlo k podpoření téměř polovičního počtu uchazečů o zaměstnání ve srovnání s předchozím rokem 2015.

V průběhu roku 2016 bylo možné opětovně využít nástroj „Zabezpečování odborné praxe uchazečů o zaměstnání do 30 let umístěných do organizačních složek státu nebo jejich příspěvkových organizací“. Cílovou skupinou tohoto nástroje jsou uchazeči o zaměstnání do 25 let věku, kteří jsou absolventy střední nebo vyšší školy a zároveň je jejich dosavadní setrvání v pracovním poměru kratší než 2 roky. Dále absolventi vysokých škol po dobu 2 let po úspěšném ukončení studia, nejdéle však do 30 let věku, kterým podle ustanovení § 113 odst. 1 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále i ZoZ) nelze zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem.

Oproti roku 2015 podpořil ÚP ČR, KrP Ústí n. L. o cca 39 % méně uchazečů o zaměstnání, kteří zahájili výkon samostatně výdělečné činnosti. Naopak došlo k podpoře většího počtu osob se zdravotním postižením, a sice o více než 6 %.

Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce (dále i VPP), které využívají především města, obce a jimi zřizované subjekty, jsou zaměřeny na podporu zaměstnání a zvýšení zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání, kterým je věnována zvýšená péče při zprostředkování zaměstnání z důvodu jejich problémů s pracovním uplatněním. Tyto problémy jsou většinou kumulovány do několika oblastí, zejména žádná/nízká úroveň kvalifikace, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, zdravotní omezení, dopravní obslužnost apod. Nástroj umožňuje obnovení a získání pracovních návyků, praxe, avšak může taktéž do určité míry fungovat i jako prevence nežádoucích sociálně patologických jevů a napomáhat prostřednictvím pracovního uplatnění společenské integraci sociálně nepřizpůsobivým osobám. VPP se realizují formou příspěvku na mzdové náklady zaměstnavatele (včetně odvodů) při vytváření časově omezených pracovních příležitostí, spočívajících zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu, údržbě veřejných budov, komunikací, obecních lesů a zimní údržbě. VPP jsou tradičním a dlouholetým nástrojem APZ, při jehož realizování jsou sledovány objektivní faktory, mezi něž patří především katastr obce (velikou rozlohy obce, a to včetně přidružených obcí, lesních ploch apod.), počet ekonomicky aktivních obyvatel, počet uchazečů o zaměstnání z dané obce aktuálně vedených v evidenci ÚP ČR a aktuální finanční situace (rozpočet APZ). Dalšími faktory, které mohou sehrát při rozhodování roli, jsou rozdíly mezi horskou, průmyslovou a zemědělskou oblastí okresu, vzdálenost od okresního města či spádového města mikroregionu (dopravní obslužnost), dlouhodobé sledování počtu běžně poptávaných VPP a také nenadálé situace, které mohou výrazně ovlivnit přechodně zvýšenou potřebu veřejně prospěšných pracovníků (např. povodně, sněhová kalamita).

V průběhu uplynulého roku bylo v rámci VPP celkem vytvořeno 2 680 míst, na které bylo umístěno 2 709 uchazečů o zaměstnání, což činí o 3 150 míst a 2 737 osob méně než v roce 2015. Celkové výdaje na VPP činily 472 mil. Kč, přičemž 75 % finančních zdrojů bylo hrazeno z prostředků ESF. Z počtu vytvořených míst a uhrazených prostředků vyplývá větší orientace na čerpání evropských financí

a jejich upřednostňování před úhradou ze státního rozpočtu ČR. V roce 2017 se dá, vzhledem k množství přidělených prostředků, očekávat pokles/stagnace počtu umístěných uchazečů o zaměstnání.

V rámci VPP se v roce 2016 jednalo především o uklízeče veřejných prostranství vč. předáků, pomocné pracovníky údržby a úklidu areálů budov, škol a sportovišť, pomocné pracovníky v sociálních službách, v lesnictví, pracovníky ve školství, dohledové služby, asistenty prevence kriminality atd. V roce 2016 se meziročně výše příspěvku na 1 pracovní místo zvýšila z původních 13 000 Kč na 14 000 Kč. Pro rok 2017 dojde k dalšímu navýšení na 15 000 Kč, a to především z důvodu navýšení výše minimální mzdy na 11 000 Kč. V případě předáků (vytvoření minimálně 6 pracovních míst na VPP) činil v roce 2016 příspěvek ve výši 15 000 Kč, přičemž částka pro rok 2017 se také navýší na 16 000 Kč.

Společensky účelná pracovní místa vyhrazená u zaměstnavatele

Vyhrazená společensky účelná pracovní místa (dále i SÚPM) přispívají k dlouhodobějšímu pracovnímu uplatnění uchazečů o zaměstnání s handicapem na trhu práce (např. nedostatek praktických zkušeností, návrat žen na trh práce po mateřské a rodičovské dovolené, osoby starší 50 let, osoby s neuplatnitelnou kvalifikací na trhu práce apod.), kterým nelze v současné době zajistit pracovní uplatnění jiným způsobem. Hlavním cílem tohoto nástroje je zamezit dlouhodobé nezaměstnanosti, a tím i případnému sociálnímu vyloučení, závislosti na sociálních dávkách a snížení životní úrovně. Podpora je zaměřena na úhradu mzdových nákladů zaměstnavatele (včetně odvodů) při vyhrazení specifického pracovního místa pro konkrétního uchazeče o zaměstnání. SÚPM byly podporovány výhradně rizikové skupiny osob, zejména pak osoby dlouhodobě nezaměstnané, tj. s délkou evidence delší než 12 měsíců.

V průběhu roku 2016 bylo v Ústeckém kraji prostřednictvím SÚPM vyhrazená vytvořeno 3 066 pracovních míst a podpořeno 3 039 uchazečů o zaměstnání, což je meziroční pokles o 3 848 míst a 4 011 uchazečů. Celkem bylo uhrazeno více než 512 mil. Kč, přičemž výdaje hrazené z prostředků ESF překročily 92 %.

V případě vyhrazených SÚPM se jednalo především o podporu vzniku pracovních příležitostí v oborech administrativní pracovník, řidič, prodavač, skladník, kuchař, číšník/servírka, uklízeč, obsluha strojů, výrobní, stavební, montážní či manipulační dělník apod.

V roce 2016 činil příspěvek na vyhrazená SÚPM 10 000 Kč. Při umístění uchazeče s délkou evidence delší než 24 měsíců byla výše příspěvku 15 000 Kč a při umístění uchazeče s délkou evidence delší než 24 měsíců a zároveň při věku uchazeče nad 55 let činil příspěvek 20 000 Kč. U všech případů pak délka poskytování příspěvku činila 6 měsíců. Pro rok 2017 dojde k dalším úpravám a snížení příspěvku, kdy základní výše podpory bude činit 8 000 Kč měsíčně a délka poskytování max. 6 měsíců. Částka se, v závislosti na kumulaci handicapů umístěvaných uchazečů na trh práce, může zvyšovat.

Společensky účelná pracovní místa zřízená zaměstnavatelem

Obdobně jako v letech minulých se ani v roce 2016 tento nástroj nevyužil. Zaměstnavatelé při porovnání podmínek jednotlivých nástrojů dávají přednost nástroji SÚPM vyhrazená.

Společensky účelná pracovní místa zřízena uchazečem o zaměstnání pro účel výkonu SVČ

V roce 2016 bylo podpořeno celkem 144 uchazečů o zaměstnání, kteří zahájili samostatnou výdělečnou činnost (dále i SVČ). Ve srovnání s rokem 2015 se jedná o pokles 92 osob. V rámci této podpory bylo vynaloženo celkem 8 672 917 Kč. Průměrná výše příspěvku tak činila 60 229 Kč, přičemž výše poskytovaného příspěvku v rámci SÚPM - SVČ byla v roce 2016 stanovena na max. 80 000 Kč a pro následující období by mělo dojít ke snížení max. výše příspěvku na 60 000 Kč. V případě zahájení SVČ směřovala podpora do oborů velkoobchod a maloobchod (prodači), specializace ve stavebnictví (zedník, truhlář, instalatér), výroba a služeb (kadeřnictví, manikúra a pedikúra, účetnictví, reklamní činnost, svářeč, cukrář, aranžér, kominík, provozování sportovních zařízení).

Chráněná pracovní místa

Chráněná pracovní místa (dále i CHPM) mají dlouhodobě setrvalé zastoupení v rámci APZ. Je to dáno specifickým charakterem, který se zaměřuje na podporu zdravotně handicapovaných osob. Faktory, které brání zařadit do pracovního procesu větší počet nezaměstnaných, je na jedné straně omezená poptávka zaměstnavatelů po pracovní síle se zdravotním handicapem, nízká mzdová úroveň těchto míst, na straně druhé nevhodná nabídka disponibilní pracovní síly, jež by odpovídala požadavkům zaměstnavatelů (tzv. negativní pracovní rekomandace).

V roce 2016 poskytl ÚP ČR, KrP Ústí n. L. příspěvek na podporu celkem 175 chráněných pracovních míst, na která se umístilo 286 osob se zdravotním postižením. V meziročním srovnání to znamená nárůst o 27 podpořených míst a o 18 podpořených osob. Veškerá podpora CHPM byla financována ze státního rozpočtu ČR a celkem vyčerpaná částka dosáhla 12 633 397 mil. Kč, což činí meziroční nárůst o cca 3,6 mil. Kč.

V případě CHPM byli podpořeni především výrobní dělníci vč. montážních, manipulačních a pomocných, uklízeči, prodavači aj. (tiskaři, šičky, vrátní, recepční, maséři). Příspěvek na zřízení CHPM vč. SVČ byl v průběhu roku 2016 poskytován v max. výši 125 000 Kč a příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů v max. výši 48 000 Kč. Pro rok 2017 se plánuje snížení max. částky na 100 000 Kč.

V průběhu roku 2016 byla vymezena CHPM celkem pro 1 539 osob se zdravotním postižením (dále i osob se ZP), což úzce souvisí s nárokem dle § 78 ZoZ. Cílem vymezování chráněných pracovních míst byla snaha o zamezení vyplácení dávek společnostem, které byly nespolehlivé nebo zneužívaly systém a čerpaly peníze ze státního rozpočtu. Nová legislativa omezila možnost čerpat některé původní příspěvky, protože souběh některých forem podpory není umožněn. Zároveň v průběhu roku 2016 došlo v Ústeckém kraji k vypovězení či neuzavření několik dohod ze strany ÚP ČR, KrP Ústí n. L., kdy na základě provedené kontroly nebo místního šetření Státním úřadem inspekce práce či ÚP ČR byla zjištěna pochybení zaměstnavatelů zásadním způsobem porušujícím podmínky dohody.

Součástí podpory osob se ZP je i poskytování příspěvku zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % těchto občanů z celkového počtu zaměstnanců (§ 78 ZoZ). Příspěvek náleží zaměstnavateli ve výši 75 % skutečně vynaložených mzdových nákladů na zaměstnance v pracovním poměru, který je osobou se ZP, včetně pojistného na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku

zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, které zaměstnavatel za sebe odvedl z vyměřovacího základu tohoto zaměstnance, nejvýše však 8 800 Kč (5 000 Kč na osobu zdravotně znevýhodněnou). Tento příspěvek je, při splnění zákonem stanovených podmínek, možné dále navýšit až o 2 700 Kč (1 000 Kč na osobu zdravotně znevýhodněnou) na osobu a měsíc. Pokud chce mít zaměstnavatel tento nárok, musí nejprve splnit podmínku zřízení či vymezení CHPM.

Regionální mobilita

Od dubna 2016 byl spuštěn a v pěti krajích, včetně Ústeckého, pilotně realizován nástroj na podporu regionální mobility. Cílem nástroje je podpořit uchazeče o zaměstnání, kteří se v rámci svého uplatnění na trhu práce rozhodnou dojíždět. Využití nástroje se osvědčilo i při obsazování pozic v rámci VPP, kdy bylo možné podpořit uchazeče, který dojíždí do sousední obce a bez příspěvku by pro uchazeče situace byla finančně nepříznivá. Pozvolný zájem o tento druh příspěvku se postupem času zvyšoval, až v prosinci 2016 došlo k další úpravě podmínek, kdy se jednak nástroj začal využívat v rámci celé ČR a zároveň došlo k rozšíření možnosti podpory, kdy byla přidána možnost podpořit uchazeče, který se rozhodl za zaměstnáním odstěhovat. V roce 2016 bylo příspěvkem na podporu regionální mobility podpořeno 75 uchazečů, přičemž o příspěvek bylo celkem podáno 101 žádostí. Důvody pro nepřiznání příspěvku byly výhradně skutečnosti, které poskytnutí příspěvku přímo vylučují. Konkrétně pak uvedená vzdálenost dojíždění byla kratší než 10 km, žadatel nesplňoval podmínky pro podpoření (nedoložena bezdlužnost), podání žádosti po vyřazení z evidence ÚP ČR. Celkové náklady na realizaci tohoto nástroje činily 212 708 Kč a byly hrazeny z národního zdroje APZ.

6.2. Rekvalifikace (RK zabezpečované ÚP ČR, zvolené, zaměstnanecké), poradenství a pracovní rehabilitace

Rekvalifikace

Rekvalifikace v roce 2016 realizoval ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. několika formami. Zdrojem finančních prostředků byl Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“. Rekvalifikace byly realizovány také v rámci Regionálních individuálních projektů a Grantových projektů.

Struktura účastníků všech rekvalifikací (tj. zabezpečovaných i zvolených)

Účastníci rekvalifikací	celkem v rekval.	zahájené v roce 2016	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	1 685	1 547	1 563	1 479	44	277	1 270
z toho ženy	610	584	580	543	7	160	424
NIP	1 323	1 324	1 214	1 135	43	259	1 065
RIP	20	20	12	12	1	7	13
grantové projekty	0	0	0	0	0	0	0
uchazeči o zam.	1 647	1 514	1 529	1 446	41	275	1 239
zájemci o zam.	38	33	34	33	3	2	31
osoby se ZP	122	114	117	111	0	53	61

Národní individuální projekt „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II“ byl významným zdrojem finančních prostředků, z kterých byly v průběhu roku 2016 realizovány 2 typy rekvalifikací.

Struktura účastníků zabezpečovaných rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací zabezpečovaných	celkem v rekval.	zahájené v roce 2016	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	632	632	596	535	0	197	435
z toho ženy	383	383	365	334	0	115	268
NIP	631	631	595	534	0	196	435
RIP	1	1	1	1	0	1	0
grantové projekty	0	0	0	0	0	0	0
uchazeči o zam.	628	628	592	531	0	196	432
zájemci o zam.	4	4	4	4	0	1	3
osoby se ZP	41	41	39	34	0	14	27

Prvním typem byly rekvalifikace zabezpečované ÚP ČR dle § 109 ZoZ. Tyto rekvalifikace byly realizovány na základě veřejné zakázky „Realizace rekvalifikací v Ústeckém kraji 2015 - 2018“ vyhlášené dne 24. 3. 2015 a zveřejněné v centrálním registru veřejných zakázek, na portálu zadavatele a na webu esfcr.cz. Veřejná zakázka byla členěna na 53 dílčích částí, cílem bylo vybrat dodavatele 40 různých typů rekvalifikací s důrazem na rekvalifikace ukončené zkouškou dle profesní kvalifikace. Vysoutěžít se podařilo celkem 32 dílčích částí na 27 různých typů rekvalifikací, z toho 17 typů rekvalifikací ukončených zkouškou dle profesní kvalifikace z oblasti gastronomie, obchodu, stavebnictví, strojírenství a sociální oblasti. Realizace prvních rekvalifikací byla zahájena v květnu 2016.

Vzhledem ke skutečnosti, že KrP Ústí n. L. byla přidělena cca polovina potřebných finančních prostředků, byly rekvalifikace realizovány v minimálních počtech stanovených zadávací dokumentací. Přesto se KrP v Ústí n. L. potýkala s problémem nezájmu uchazečů nebo zájemců o zaměstnání paradoxně zejména o rekvalifikace v oboru stavebnictví a strojírenství. Jedná se o obory, o které je velký zájem na trhu práce a kde je velká šance na pracovní uplatnění.

Struktura účastníků zvolených rekvalifikací

Účastníci rekvalifikací zvolených	celkem v rekval.	zahájené v roce 2016	ukončené		pokračují do dalšího roku	zaměření RK	
			celkem	z toho úspěšně		profesní	ostatní
celkem	1 053	915	967	944	44	80	835
z toho ženy	227	201	215	209	7	45	156
NIP	692	693	619	601	43	63	630
RIP + GP	19	19	11	11	1	6	13
uchazeči o zam.	1 019	886	937	915	41	78	808
zájemci o zam.	34	29	30	29	3	2	27
osoby se ZP	81	73	78	77	0	39	34

Druhým typem byly zvolené rekvalifikace realizované dle § 109a zákona ZoZ. Zvolená rekvalifikace je nástroj APZ, při jehož realizaci si uchazeč nebo zájemce o zaměstnání sám zabezpečí rekvalifikaci - podává žádost, ve které uvede pracovní činnost, na kterou se chce rekvalifikovat, a realizátora rekvalifikace (rekvalifikační zařízení). Žádost následně projedná příslušná komise, která její realizaci schválí, nebo ji může i zamítnout. Pomocí zvolené rekvalifikace lze efektivně reagovat na aktuální potřebu uchazeče nebo zájemce o zaměstnání i trhu práce.

Největší zájem měli uchazeči a zájemci o zaměstnání o rekvalifikace na pracovní činnosti: řidičské oprávnění na skupinu C a E + profesní průkaz, rozšíření řidičského oprávnění na skupinu D + profesní průkaz, svařování kovů (evropské i státní normy), strážný a pracovník v sociálních službách.

Hlavním kritériem při schvalování žádostí byla návaznost na trh práce - nástup do zaměstnání nebo zahájení samostatné výdělečné činnosti po absolvování rekvalifikace. Úspěšnost umístění rekvalifikovaných uchazečů nebo zájemců o zaměstnání byla téměř 56 %.

V roce 2016 bylo do obou typů rekvalifikací zařazeno celkem 2 179 uchazečů o zaměstnání nebo zájemců o zaměstnání. Při zabezpečování rekvalifikací realizovaných dle § 109 ZoZ a hrazených z finančních prostředků RIP a Grantových projektů spolupracovala KrP v Ústí n. L. a jednotlivá kontaktní pracoviště s realizátory projektů/příjemci dotací, kteří rekvalifikace pro cílové skupiny svých projektů prováděli zejména pomocí dalších subdodavatelů. Volba rekvalifikací vycházela hlavně z potřeb cílových skupin a z výsledků pracovní diagnostiky.

Zaměstnanecké rekvalifikace

Zaměstnanecké rekvalifikace	počet dohod	počet zaměstnanců v rekvalifikaci
celkem	0	0

Zaměstnanecké rekvalifikace nebyly v průběhu roku 2016 realizovány žádné, neboť jsou pro zaměstnavatele výhodnější projekty ESF, především pak POVEZ II.

Poradenství

Poradenství uchazečům nebo zájemcům o zaměstnání zabezpečovala v roce 2016 KrP v Ústí n. L. na základě § 105 odst. 2 ZoZ pouze interně, a to formou „Job clubů“ nebo I-clubů.

Cílem interních poradenských programů byl zejména rozvoj schopností a podpora aktivního a efektivního vyhledávání zaměstnání účastníků se zaměřením zejména na jejich aktivaci a motivaci, orientaci na trhu práce, poskytnutí základních informací z oblasti pracovně právních vztahů a finanční gramotnosti, na zpracování osobní dokumentace, využití výpočetní techniky a internetu při hledání zaměstnání apod. Preferovány byly interaktivní metody práce s účastníky vedoucí k jejich aktivní účasti v programu a následně v aktivním hledání zaměstnání.

Pracovní rehabilitace

Pracovní rehabilitace v Ústeckém kraji byla zabezpečována dle § 69 ZoZ na základě podaných žádostí osobami se zdravotním postižením. S žadateli byly zpracovávány návrhy individuálních plánů pracovní rehabilitace, které se následně

projednávaly v odborné pracovní skupině, vytvořené dle § 7 odst. 5 ZoZ. Někteří žadatelé v průběhu přípravy vhodné formy pracovní rehabilitace získali zaměstnání nebo z různých důvodů požádali o ukončení pracovní rehabilitace. Pro zvolení vhodné formy pracovní rehabilitace bylo využito sítě ergodiagnostických center napříč Ústeckým krajem.

Celkem bylo podáno 20 žádostí o pracovní rehabilitaci a 16 klientů uzavřelo individuální plán pracovní rehabilitace. Za dané období proběhla 4x příprava k práci, 7x ergodiagnostika a 9x poradenství ke zprostředkování zaměstnání. Další aktivity a výběr vhodných forem pracovní rehabilitace přecházejí do roku 2017.

6.3. Projekty ESF (RIP, NIP, Záruky pro mladé, Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže)

V průběhu roku 2016 realizoval ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. 3 regionálně zaměřené projekty financované prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

První projekt s názvem „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“ je realizován od 1. 11. 2015 a předpokládané ukončení je 31. 10. 2018. Jeho hlavním cílem je řešit nepříznivou situaci mladých lidí ve věku 15 až 29 na trhu práce. Těmto lidem pomáhá osvojit si pracovní návyky a další kompetence tak, aby došlo k jejich včasnému a trvalému uchycení na pracovním trhu, a tím ke snížení vysoké míry nezaměstnanosti mladých lidí. Projekt podporuje účastníky také ve zvýšení jazykové vybavenosti a pracovní mobility v rámci zahraničního pracovního trhu prostřednictvím zahraničních stáží. Další aktivitou projektu je pomoc s návratem do vzdělávání, díky čemuž mohou účastníci dokončit potřebné vzdělání k následnému lepšímu uplatnění se na trhu práce. Projekt by svými aktivitami měl pomoci minimálně 2 500 mladých lidí.

Další projekt „Flexibilně do práce v Ústeckém kraji“ je realizován od 1. 1. 2016 a předpokládané ukončení je 30. 6. 2019. Cílovou skupinou projektu jsou uchazeči a zájemci o zaměstnání v Ústeckém kraji, kteří pečují o dítě do 15 let věku nebo osobu blízkou, nejčastěji seniory či osoby se zdravotním postižením. Projekt pomáhá účastníkům odstraňovat překážky, které jim brání v návratu do práce. Pomoc zahrnuje aktivity jako např. proškolení v oblastech pracovního práva, finanční gramotnosti nebo tzv. soft skills, které zahrnují kompletní přípravu na pohovor včetně psaní životopisu a motivačního dopisu. Projekt pomáhá sladit rodinný a pracovní život účastníků prostřednictvím zaměstnávání na pracovních místech s finančním příspěvkem, kde jsou podporovány zejména flexibilní formy zaměstnávání jako např. zkrácené úvazky, pružná pracovní doba nebo práce z domova. Vzhledem k velkému zájmu cílové skupiny o projektové aktivity je plánováno v roce 2017 navýšení počtu podpořených na 1 200 z původních 650 osob.

Poslední z realizovaných projektů nese název „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“ a řeší problematiku dlouhodobě nezaměstnaných uchazečů s nízkou kvalifikací, kteří trpí sociálním vyloučením, nebo jim sociální vyloučení hrozí. Projekt je v realizaci od 1. 4. 2016 a předpokládané ukončení je 31. 3. 2019. Hlavním cílem projektu je pomoci účastníkům zprostředkovat vhodné zaměstnání a pomoci jim umístit se na trhu práce. Prostřednictvím tohoto projektu je plánováno podpořit 1 300 osob, z nichž až 700 osob by mělo získat zaměstnání. V průběhu realizace

projektu vzniklo 18 informačně poradenských center v sociálně vyloučených lokalitách kraje. V těchto centrech působí terénní pracovníci, kteří zodpovídají za jejich provoz a průběh veškerých služeb v nich poskytovaných. Pomáhají především zprostředkovat účastníkům takový komplex služeb, který jim pomůže zapojit se do běžného života. Jde zejména o individuální a skupinové poradenství, motivační aktivity, rekvalifikace a zejména zprostředkování vhodného zaměstnání. V průběhu roku 2017 je plánováno zřídit další informačně poradenská centra.

Konkrétnější informace o projektech je možno nalézt na portálu MPSV http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/ulk/projekty_esf.

6.4. Vyhodnocení cílů APZ stanovených na rok 2016

Pro rok 2016 byly ÚP ČR, KrP v Ústí n. L. stanoveny cíle, jejichž vyhodnocení za sledované období je následující:

- **snížení dlouhodobé nezaměstnanosti o 5 procentních bodů** = tento cíl se podařilo splnit pouze částečně. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 6 měsíců) se snížil z 63,3 % na 60,5 %, tzn. o 2,8 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet dlouhodobě evidovaných uchazečů snížil o 5 227 osob. Na celkovém poklesu počtu uchazečů o zaměstnání se tedy tato skupina podílela z 83 %. Ačkoliv se tedy cíl nepodařilo zcela splnit, hodnotíme práci s touto skupinou jako úspěšnou. K výraznějšímu poklesu podílu dlouhodobě nezaměstnaných nedošlo zejména proto, že k poklesu počtu uchazečů docházelo ve všech skupinách.
- **snížení podílů uchazečů nad 12 měsíců v evidenci o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo překročit. Podíl uchazečů s evidencí nad 12 měsíců se snížil ze 49,4 % na 45,1 %, tzn. o 4,3 procentního bodu. V absolutních číslech se počet těchto dlouhodobě evidovaných snížil o 5 000 uchazečů.
- **snížení podílu uchazečů do 30 let o 3 procentní body** = tento cíl se podařilo splnit pouze z části. Podíl uchazečů do 30 let se snížil z 24,9 % na 23,5 % tedy o 1,4 procentního bodu. V absolutním vyjádření se počet evidovaných v této skupině snížil o 2 144 uchazečů. Stejně jako v předchozím případě k výraznějšímu poklesu nedošlo zejména proto, že k poklesu docházelo i u ostatních věkových skupin. Práce s touto skupinou měla úspěch zejména díky projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“.
- **snížení podílů uchazečů na 50 let věku o 1 procentní bod** = tento cíl se nám nepodařilo naplnit. Podíl uchazečů nad 50 let věku se zvýšil z 28,6 % na 31,1 % tedy o 2,5 procentního bodu. V absolutních počtech však došlo k poklesu počtu uchazečů v této věkové skupině o 688 osob. Příčina je z části stejná jako u předchozích cílů. Této skupině jsme věnovali v rámci APZ zvýšenou pozornost a její zaměstnávání bylo zvýhodněno, nicméně konečný efekt byl nižší než u předchozích skupin.

Závěrem lze konstatovat, že ačkoliv se nepodařilo stanovené cíle zcela splnit, došlo i díky APZ k podstatnému snížení počtu evidovaných uchazečů v těchto problémových skupinách.

7. Cíle APZ pro rok 2017

Při realizaci APZ bude ÚP ČR, KrP Ústí n. L. postupovat v souladu se směrnicí Generální ředitelky č. 1/2017 „Realizace aktivní politiky zaměstnanosti Úřadem práce ČR“ ve znění pozdějších dodatků. Primárním cílem ÚP ČR je finančně podpořit zaměstnavatele, kteří přijímají do pracovního poměru takové uchazeče o zaměstnání, při jejichž pracovním uplatnění je použití finančního příspěvku nezbytné. Jde zejména o ty uchazeče o zaměstnání, u nichž dochází ke kumulaci různých handicapů na trhu práce (zhoršený zdravotní stav, dlouhodobá nezaměstnanost, vyšší věk, bydliště v mikroregionu s vysokou nezaměstnaností apod.). Při uplatnění jednotlivých nástrojů a konkrétních žádostí se bude sledovat a zajišťovat hospodárnost, efektivnost a účelnost vynakládání prostředků a vycházet při tom z toho, že cílem uplatnění těchto nástrojů je řešení a předcházení dlouhodobé nezaměstnanosti. Pracovní místa vytvořená s podporou APZ jsou určena zejména uchazečům, kterým nelze zajistit uplatnění jiným způsobem, tj. kategorie uchazečů, jimž ÚP ČR věnuje zvýšenou péči při zprostředkování zaměstnání (§ 33 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti). Jsou to zejména:

- uchazeči o zaměstnání vedení v evidenci nepřetržitě déle než 5 měsíců,
- uchazeči o zaměstnání, kterým je kvůli jejich zdravotnímu stavu, věku (absolventi bez praxe, mladí do 30 let a osoby nad 50 let) či péči o dítě věnována při zprostředkování zaměstnání zvýšená péče, či uchazeče o zaměstnání, u nichž existuje důvodný předpoklad dlouhodobého setrvání v evidenci ÚP ČR,
- uchazeči o zaměstnání, jimž je potřeba věnovat zvýšenou péči z jiného důvodu bránícího jejich vstupu na volný trh práce. Za jiný závažný důvod je rovněž považováno ohrožení sociálním vyloučením z důvodu setrvávání v dlouhodobé nezaměstnanosti.

Z hlediska problémových skupin považujeme za prioritní snížení podílu dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 6 měsíců) na celkové nezaměstnanosti, a to alespoň o 3 procentní body. Přičemž plánujeme snížit podíl uchazečů v evidenci déle 12 měsíců alespoň o 3 procentní body. Dalším z našich cílů bude snížení podílu mladých do 30 let věku na celkové nezaměstnanosti, alespoň o 3 procentní body a snížení podílu uchazečů nad 55 let věku, alespoň o 1 procentní bod. K dosažení těchto cílů budeme využívat zejména tyto nástroje APZ:

Veřejně prospěšné práce

Jedná se zejména o práce nekvalifikované, spočívající v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí. Na VPP budou KrP Ústí n. L. přednostně doporučováni uchazeči, kteří jsou v evidenci ÚP ČR a patří do kategorie uchazečů, kterým je věnována zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- starší 55 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů nepřetržitě déle než 12 měsíců.

Pro financování tohoto nástroje budou prioritně využívány prostředky projektu „Nové pracovní příležitosti - VPP“.

Společensky účelná pracovní místa

Využívána budou zejména vyhrazená pracovní místa, která zaměstnavatel vyhradí pro uchazeče o zaměstnání. Tato místa budou sloužit k obnově pracovních návyků a kompetencí v konkrétních profesích. Ze strany ÚP ČR budou podporováni zejména uchazeči, kterým je nutno věnovat zvláštní pozornost. Přednostně pak uchazeči:

- starší 55 let věku,
- kteří jsou vedeni v evidenci uchazečů nepřetržitě déle než 12 měsíců,
- fyzické osoby do 30 let věku, které dosud neodpracovali více než 12 měsíců.

Pro financování vyhrazených pracovních míst budou prioritně využívány prostředky projektu „Nové pracovní příležitosti - SÚPM“.

Rekvalifikace

Prioritně bude využívána forma zvolené rekvalifikace, která se na základě zkušeností z minulého období jeví jako nejefektivnější a nejpružnější forma. Mimoto budou dle možností využívány i klasické rekvalifikace, které byly pro toto období vysoutěženy. Pro financování budou přednostně využívány prostředky projektu „Vzdělávání a dovednosti pro trh práce II.“ resp. „Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců II.“ u zaměstnaneckých rekvalifikací.

Regionální individuální projekty

V rámci RIP se KrP Ústí n. L. chce věnovat hlavně snížení počtu evidovaných v rámci skupiny do 30 let věku díky projektu „Iniciativa podpory zaměstnanosti mládeže pro region NUTS2 Severozápad v Ústeckém kraji“.

Cílem je také snížení nezaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách Ústecké kraje s využitím projektu „Společně to dokážeme v Ústeckém kraji“. Za úspěch bychom považovali snížení podílu nezaměstnaných v těchto lokalitách o 1 procentní bod.

Posledním z připravených projektů je projekt „Flexibilně na trh práce“, který se zaměří na zaměstnávání osob po rodičovské dovolené a osob pečujících o osobu blízkou, a to zejména formou flexibilních forem zaměstnávání (zkrácené úvazky, práce z domova, apod.)